

формі. Організація мислення керівника повинна допомогти зрозуміти, де краще використовувати власні знання, здібності, а до вирішення яких проблем залучати інших працівників управління чи спеціалістів (завуч, голова методичного об'єднання, голова профспілки тощо). Саме такий підхід дозволяє успішно вирішувати різноманітні проблеми в процесі управління навчальним закладом.

Література

1. Аширов Д. А. Организационное поведение. – М.: МЭСИ, 2001. – 510 с.
2. Бандурка А. М., Бочарова С. П., Землянская Е. В. Психология управления. – Х.: Фортуна-Пресс, 1998. – 464 с.
3. Блейк Г. Д., Моутон Ж. С. Научные методы управления: Пер. с англ. – К., 1996. – 247 с.
4. Боссида Л., Чаран Р. Искусство результативного управления. – М.: ООО "Издательство "Добрая книга", 2004. – 288 с.
5. Буткевич Т. В. Конфликтологія з основами психології управління: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 456 с.
6. Дик С., Сесмен Л. Верный путь к успеху: 1600 советов менеджерам. Пер. с англ. – М.: Вече, 1995. – 384 с.
7. Драккер П. Управление, нацеленное на результат: Пер. с англ. – М.: Технолог, школа бизнеса, 1994. – 200 с.
8. Козлов В. В., Козлова А. А. Управление конфликтом. – М.: Эксма, 2004. – 224 с.
9. Коломінський Н. Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект): Монографія. – К.: МАУП, 2000. – 286 с.

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

*Юлія Шакура,
кандидат філологічних наук*

Процес приєднання України до світової спільноти вимагає перегляду традиційних поглядів на процес навчання, зумовлює потребу в конкурентоспроможних фахівцях на світовому ринку праці. Професійна освіта повинна забезпечувати набуття відповідної кваліфікації, підготовку до життя свідомих та активних громадян демократичного суспільства та конкурентоспроможних фахівців на ринку праці. З кожним роком підвищуються вимоги до професійних знань, умінь та навичок. Сучасний освітній простір України відзначається активним пошуком шляхів модернізації процесу викладання у вищих навчальних закладах, який би створив умови для розвитку індивідуальних здібностей студентів. Основне завдання навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації – посилити увагу до використання інтерактивних методів і технологій у навчальному процесі.

Формування інформаційної компетентності майбутніх журналістів відбуватиметься ефективно лише за умови комплексного підходу до формування ключових компетенцій під час викладання різних суспільно-гуманітарних та фахових дисциплін.

Основні завдання, ефективність та проблеми застосування інтерактивного навчання висвітлено у працях Н. Балицької, О. Глотова, І. Беха, Н. Матвеева, Л. Николаєва, О. Панченко, Г. Волошиної, Н. Побірченко, Л. Піроженко, Н. Стецюри та інших.

Основне призначення інтерактивного навчання у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх студентів. Організація такого навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, вирішення проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації. Воно ефективно сприяє формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва та взаємодії [1].

Уміння вирізняти суспільно важливу інформацію із загального інформаційного потоку є необхідною умовою професійної підготовки студента-медійника. Студенти навчальних закладів I-II рівня акредитації в переважній більшості ще не мають достатнього життєвого досвіду, професійних навичок, не завжди можуть розпізнати важливу суспільну інформацію, не усвідомлюють відповідальність за оприлюднення та поширення її. Тому під час підготовки майбутніх фахівців у галузі журналістики важливо навчити студентів, що кожна інформація повинна мати суспільне, юридичне та моральне значення для читача.

Симбіоз теоретичного матеріалу, отриманого студентами під час вивчення фахових дисциплін, із навичками професійної роботи, здобутими під час інтерактивного навчання, багатогранне осмислення та глибокий аналіз складних суспільних категорій здатне сформувати у майбутнього фахівця той рівень інформаційної компетентності, який дозволить легко адаптуватися до складних умов практичної діяльності уже в дорослому житті [2].

Одним із найефективніших методів інтерактивного навчання, що набирає все більшої популярності у вишах, є метод кейс-стаді ("case-study" з англ. case – випадок, ситуація). Цей метод називають також методом активного проблемно-ситуаційного аналізу, оснований на навчанні шляхом вирішення конкретних завдань – ситуацій (вирішення "кейсів").

Мета методу кейс-стаді – поставити студентів у таку ситуацію, в якій їм необхідно буде самостійно прийняти рішення. У вирішенні кейсу немає однозначної відповіді на поставлену проблему або питання, а є кілька відповідей, які можуть змагатися за ступенем правдивості. Кейс – це події, які реально відбулися в певній сфері діяльності і є основою для проведення обговорення в академічній групі під керівництвом викладача.

Цей метод удосконалює навички роботи з інформацією: вироблення вмінь формулювати питання й запити; осмислення значення деталей, описаних у ситуації, аналізу та синтезу висловлених аргументів, оцінки альтернатив, уміння слухати та розуміти інших, що для майбутнього журналіста є важливим із точки зору навичок роботи з джерелами інформації як невід'ємної частини інформаційної компетентності.

Однак для успішного використання методу кейс-стаді необхідно підбирати матеріал для обговорення так, щоб він відображав проблемні ситуації, з якими студенти можуть зустрітися в професійній діяльності. Він повинен містити достатній обсяг інформації, щоб студенти мали у своєму розпорядженні всі необхідні дані, однак не було перевантаження ними.

Ще однією необхідною умовою використання цього методу має бути ситуація, навколо якої відбувається обговорення і яка має декілька варіантів вирішення (лінійний виклад подій має містити деталі, уточнення, що дасть можливість показати складність і багатоплановість професійної діяльності; потрібна інтрига, боротьба інтересів; події, відображені у ситуації, мають бути актуальними і стосуватися пізнаваних осіб, установ, організацій тощо; ситуація повинна бути адаптованою до тих знань, які необхідно актуалізувати).

Ефективність роботи над кейсами залежить від правильного алгоритму побудови роботи над ними. Він складається з 7 етапів:

1 етап – індивідуальне позааудиторне вивчення студентами тексту кейсу аналіз додаткової літератури (за потреби);

2 етап – постановка проблеми та необхідних для вирішення питань з кейсу;

3 етап – об'єднання студентів у творчі групи та їх безпосередня робота над вирішенням проблем;

4 етап – презентація вирішення проблем кожної творчої групи студентів;

5 етап – загальне обговорення, запитання, виступи, уточнення;

6 етап – виступ викладача, його аналіз ситуації та процесу її обговорення.

7 етап – підсумки й оцінювання якості роботи студентів із кейсом [5].

Роль викладача під час роботи над кейсом зводиться до того, що він лише управляє процесом, який приводить до відкриття, стимулює, пов'язує виступи окремих студентів таким чином, щоб уся група могла усвідомити їх значення, спрямовує на професійний, а не побутовий підхід до аналізу ситуації.

Особливістю використання методу кейсів є те, що основна робота викладача починається заздалегідь. Чим непомітнішою є роль викладача в аудиторії, тим ґрунтовнішу підготовчу роботу він здійснив попередньо [4]. У процесі підготовки необхідно не тільки систематизувати матеріал, продумати приблизний план обговорення, додаткові запитання для активізації дискусії, а й проаналізувати готовність конкретної групи до такого виду роботи.

Найважливішим і завершальним етапом роботи в аудиторії є підсумок та оцінювання результатів студентів. Для методу кейс-стаді першочерговою задачею є процес знаходження кінцевого результату. Правильним буде те рішення, яке доведене аргументовано, детально. Підсумовуючи, викладач аналізує не тільки ситуацію, а й обговорення, оцінює вміння студентів-журналістів вести дискусію, діалог, чути співрозмовника, конструктивні пропозиції щодо ефективного розв'язання проблемної ситуації, вказує на помилки, огріхи, підводить до усвідомлення необхідності вивчати теоретичні засади проблеми та практично їх застосовувати. Немало важливо при оцінюванні студентів-медійників враховувати використання ними цікавого додаткового фактичного матеріалу, статистичних даних для аргументації своїх пропозицій, вміння вирізняти проблеми, ставити запитання з огляду на конкретну ситуацію, вміння чітко, логічно викладати власну позицію у процесі обговорення.

Отже, формування інформаційної компетентності майбутніх журналістів відбуватиметься ефективно лише за умови комплексного підходу до формування ключових фахових компетенцій під час

викладання різних фахових дисциплін із використанням інтерактивних методів навчання. Одним із найефективніших методів інтерактивного навчання є метод кейс-стаді, що дає можливість уникнути теоретизованості, віддаленості від практичної діяльності. Формування інформаційної компетентності майбутніх журналістів із допомогою такого інтерактивного методу навчання дозволяє студентам не лише отримати знання та здобути початкові навички професійної діяльності, але й сприяє розвитку їхньої системи цінностей, більш глибокому розумінню професійних та етичних стандартів журналістики.

Література

1. Ананьева М.В. Проблема інтерактивного навчання в університеті / М.В. Ананьева. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14_NPRT_2011/Pedagogica/1_87115.doc.htm
2. Билина Ю. Л. Інженерні та освітні технології в електротехнічних і комп'ютерних системах / Ю.Л. Билина, 2013. – [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://eetecs.kdu.edu.ua>
3. Гендина Н.И., Колкова Н.И., Скипор И.Л. Информационная культура личности: диагностика, технология формирования: Учебно-методическое пособие / Н.И. Гендина и др. – Ч.1. – Кемерово: КемГАКИ, 1999. – 146 с.
4. Літвінова С. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності (ІКК) вчителів-предметників / С. Літвінова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ime.eduua.net/em5/content/08lsgtso.htm>
5. Халер М. Пошук і збір інформації: Навчальний посібник / За ред. Б.Ф. Іванова та А. Коль. – Київ: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2006. – 308 с.

ПРАКТИКА – ВАЖЛИВА ЛАНКА У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ ТА РЕДАГУВАННЯ

*Зоя Суддя,
викаладач-методист,
заступник директора з навчально-виробничої роботи*

Формування професійної компетентності майбутніх кваліфікованих фахівців розпочинається у стінах навчального закладу і передбачає інтеграцію трьох основних компонентів: глибоких теоретичних знань, практичних умінь з їх застосування та професійно значущих якостей.

У сучасних умовах підготовки майбутніх фахівців видавничої справи та редагування у ВНЗ I-II рівнів акредитації виникає потреба зміни освітніх парадигм: від репродуктивної парадигми, орієнтованої на здобуття певного набору знань, умінь і навичок, до компетентнісної парадигми, метою якої є формування базових, галузевих, інтегральних компетентностей.

У тлумачному словнику С. Ожегова компетентність розглядається як глибока обізнаність людини у певному колі питань, як обсяг повноважень, наданих відповідно до цієї обізнаності. Науковці зазначають, що професійна компетентність – це професійна підготовленість і здатність суб'єкта праці до виконання завдань і обов'язків певної діяльності.